

VEDA HUTBESİ GÜVENİLİR BİR RİVAYET MİDİR?

Hocam Selamlar,

Muhammed Hamidullah'ın yazdığı "İslam Peygamberi" isimli eseri okuyorum. Veda hutbesini okurken dikkatimi çekti: Veda Hutbesinde "zina edeni recmediniz"; "insanlar lailahe illallah deyinceye kadar onlara cihat açtım; bunu deyince canlarını ve mallarını kurtarırlar"; ve benzeri, Kuran'a uygunluğu hayli tartışmalı ifadeler var. Veda hutbesinin 140 bin kişiye söylenmesinden ötürü, en güvenilir hadis olduğunu, İslam tarih-çileri genelde söylerler; fakat bu rivayetlerde bile birbirine uymayan kı-sımlar var. Sizce veda hutbesinde dahi, peygamberimize iftira mahiyetinde sözlerin sonradan karıştırılmış olması mümkün müdür? Selamlar ...

Cevap: Hiçbir rivayet tam güvenilir değildir. Veda hutbesine de zamanla çok ilave yapılmış, Kur'ân'a ters bazı şeyler Veda hutbesine eklenmiştir. Kur'ân recmi kaldırmışken Veda hutbesinin bazı rivayetlerine bu görüş sızdırılmıştır. Zaten bu recm hususu Veda Hutbesinin bütün rivayetlerinde yok, bazılarında vardır. Veda Hutbesi hakkındaki en güvenilir rivayet gayet kısadır. Hem 140 bin sahabe dinlemişmiş(!) Nerede yüz kırk bin sahabe? Peygamberin sahabileri en fazla 120 bin civarında idi. Yani Veda hutbesini 140 bin sahabe mi rivayet etmiş? Açın bakın bakalım bu rivayet en fazla kaç kişiye dayanır? Müslim'in güvenilir rivayetinde-ki Veda Hutbesi aşağıdadır. Bu rivayete raviler ve onlardan alanlar eklemeler yapmışlardır:

Allah'ın Elçisi, son haccında Arafât'a geldi. Nemire'de çadırının kurulmuş olan çadırına indi. Güneş ufuktan sağa doğru kayınca devesi Kasvâ'nın eğilenmesini emretti. Devesine binip Arafât vâdisine geldi. Orada insanlara –Vedâ Hutbesi diye bilinen– aşağıdaki konuşmasını yaptı:

"Bu ayınızda, bu ilinizde, bugününüz nasıl dokunulmaz ise kan-larınız ve mallarınız da öyle dokunulmazdır. İyi bilin ki câhiliyye âdet-lerinin hepsini ayaklarımın altına aldım. Câhiliyye döneminin kan dâvâsı gütmeleri ayaklarımın altındadır. İlk ayağımın altına aldığım kan dâvâsı, kendi kan dâvâsı olan Hâris oğlu Rabîa (Peygamber'in amcası)'nın oğlunun kan dâvâsıdır. Süt emmek için Sa'd Oğullarının yanına verilen bu çocuğu, Hüzeyl kabilesi öldürmüştü. Onun kanını kaldırıyorum. Câhiliyye tefeciliği de ayaklarımın altındadır. Ayaklarımın altına aldığım ilk tefe, Abdu'l-Muttalib oğlu (amcam) Abbâs'ın ribâsıdır. Onun ribâ alacaklarının tamamını kaldırdım, ayaklarımın altına aldım.

"Kadınlar hakkında Allah'tan korkun, çünkü siz onları Allah'ın bir emâneti olarak aldınız, Allah'ın sözü uyarınca onların ırzlarını kendinize helâl kıldınız. Sizin de onların üzerinde haklarınız vardır. Sizin hoşlanmadığınız bir kimseyi içeriye alıp sizin yataklarınızı çiğnetmemeleri, sizin onlar üzerindeki haklarınız dandır. Eğer böyle bir şey yaparlarsa fazla hırpalamamak şartıyla onları dövebilirsiniz. Onların yiyecek ve giyecek-lerini sağlamak size düşer.

"Size öyle bir şey bıraktım ki ona sarıldıkça aslâ sapmazsınız Bu bıraktığım şey, Allah'ın Kitâbıdır. Benden bir şeyler soruyorsunuz, ne diyorsunuz?

– Senin, risâlet mesajını tebliğ ettiğine, görevini yaptığına, bizlere öğüt verdiğine tanıklık ediyoruz.

Bunun üzerine Allah'ın Elçisi, işâret parmağını göğe doğru kaldırıp insanları göstererek üç defa

– Şâhid ol Allahım, dedi." (Müslim, Hac: b. 19, h. 147)